

Zrínyi Miklós költő első irodalmi műve nyomtatásban

NYOMDÁSZATTÖRTÉNETI TÖREDÉKEK

Szerkeszti: Gécs Béla

Zrínyi Miklós gróf, költő, hadvezér, politikus és horvát bán 1620-ban született Csáktornyan. megszervezte és vezette a nemzeti pártot, és a magyar erők egyesítésével sikeresen küzdött a török elleni harcban. A magyar barokk irodalom kiemelkedő alakja. Kiadott főbb művei: a „Szigeti veszedelem” című eposza, a „Török ellen való orvosság” című munkáiban is az ellenség elleni összefogásra szólított fel. Az „Adriai tengernek Syrenaia” című kötetében eposzával együtt kiadta verseit. Jelentősek politikai és hadtudományi művei: Tábori kis trakta, Vitéz hadnagy.

Zrínyi Miklós negyvennégy éves korában 1664-ben, háromszázötvenhárom éve, vadászbaleset áldozata lett.

Zrínyi Miklós, a Bécsben nyomtatott és kiadott művével, tizenhat évesen lépett az irodalmi munkásság terére. Az időben a bécsi gimnázium ötödik retorikai osztály hallgatójaként tagja

volt a „Natio Hungarica”, azaz a „magyar nemzet” képviselőinek. A gimnázium tanulójának lehetősége volt az egyetem közös ünnepélyein részt venni. Egy zengi származású horvát pap, aki az akkori „magyar nemzet”-nek volt ügyvédje, 1634-ben belépésre ösztönözte a fiatal Zrínyi Miklóst, és nevét pedig beiktatta a díszes anyakönyvbe.

Amikor a nemzet védőszentje, Szent László ünnepe közeledett, a pap az emlékbeszéd elmondására és a lakoma rendezésére Zrínyi Miklóst szemelte ki.

Május végén közeledett Szent Lászlónak ünnepe, a magyar nemzetnek Bécsben tartózkodó doktorait, vezetőit, kiket a határozat joga megilletett a beszédtartó nevét eldönteni, és tanácskozásra meghívni a Zrínyiek házába. Itt döntötték el, Zrínyi Miklóst kéri fel a feladatra, aki készséggel elvállalta a megtiszteltetést, és bőkezűen felajánlotta a költségek fedezését és a lakomára nagyszámú vendégsereg meghívását.

Június 27-én reggel az egyetem rektorának vezetésével a tanárok és tanulók sokasága gyülekezett a bécsi Szent István dómban, ahol a császár képviselőiben a bécsi püspök is megjelent.

Az ünnepélyes mise után a szószékre lépett Zrínyi Miklós és ugyanakkor a megjelentek közt szétosztották az elmondandó latin emlékbeszéde nyomtatott példányait.

A szónok méltatta Szent Lászlót mint katonát, és dicsőítette tetteit. Kiemelte Szent László alázottságát, hogy gyakran koldusruhában járt népe között, és mint közvitéz vett részt a csatákban. Személyes bátorságáért, hadvezéri tehetségéért Hannibálhoz hasonlítja. Méltatta hadjáratainak sikereit. Megemlíti továbbá Szent Lászlót mint templomok építtetőjét, monostorok alapítóját és vallásos bőkezűségét.

Csodatételei közt pedig csak arra utal, hogy holttestét szállító szekereit a lovak kocsis nélkül vitték a váradi székesegyház elé.

„Zrínyi Miklós szónoki műve a klasszikus mitológia és történetírás kertjeiben szedett virágok-

kal pazarul volt ékesítve, a retorikai frázisok és költői képek bőségét tárta fel” – méltatta Fraknói Vilmos püspök, történész az általa feltárt történetet.

Azt, hogy Zrínyi beszédének nagy sikere volt, bizonyítja a magyar nemzet ügyviselőjének az anyakönyvbe iktatott magasztaló bejegyzése, amely nem volt arra hivatott, hogy a szónok szeme elé kerüljön.

A beszéd végeztével az egyetem rektorainak vezetése alatt az ünnepelő gyülekezet harsonák hangjától kísérve a Zrínyi-féle házba vonult, ahol gazdag lakoma várakozott rájuk.

Az emlékbeszédnek egyetlen, latin nyelven nyomtatott példánya ismert, amely Jankovics Miklós gyűjteményéből került a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményébe.

A Zrínyi-beszéd kis negyedretű formátumban három számozatlan levélből és tizenhat számozott lapból áll. A legelső levél lapján Zrínyi Miklós

beszédének címképe A. Bloemtől rajzolt és Hoffmann Jakobtól vésett rézmetszete áll, amely Szent László trónon ülve ábrázolja, amint előtte címereket tartó gyermekek hódolnak.

A második levél első lapján lévő hosszú cím-szövegben Zrínyi Miklós beszédében a Szent László alatti történeteket dicsőíti. Megemlékezik a bécsi rektoráról, hogy befogadta a gimnázium osztályait, kormányzóját és doktorait.

A fenséges Conitus D. D. Miklós Lászlónak a Csáktornyai uradalom felvirágoztatását ékes szavakkal méltatta, sokszínűen, hosszasan kiemeli a császári királyi Fenségnek a Magyar Agazonom legfelsőbb támogatását a nevezetes június 27. napján, a megújított üdvösség 1634. évében.

Az utolsó számozatlan Zrínyi Miklós-émlékbeszéd első lapján lévő impresszum szerint a nyomtatás – a „Vienna Austria A. D. 1634” – sor olvasható. A nyomdász nem örökítette meg a nevét az emlékbeszéd nyomtatványon.

Tótfalusi nyomdaipari tagozat

BUDAPESTI GÉPÉSZETI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM

SZILY KÁLMÁN MŰSZAKI SZAKGIMNÁZIUMA, SZAKKÖZÉPISKOLÁJA ÉS KOLLÉGIUMA

Az iskola a Tolnai Lajos utcában működik évtizedek óta megszakítás nélkül. Képezünk a nyomtatott termékeket tervező, kialakító kiadványszerkesztőket, a nyomtatási technológiákat ismerő és alkalmazó nyomdaipari technikusokat, valamint könyvkötőket. A gyakorlati képzet is ebben az épületben zajlik. Korszerű nyomdagépeken sajátíthatják el a szakmát tanulóink. Ebben a beiskolázási időszakban érettségizett tanulók jelentkezését várjuk.

- ◆ Nyomdaipari technikus (Gépmester)
- ◆ Kiadványszerkesztő technikus

Iskolarendszerű nappali képzés. A képzési idő két év. A tanulmányok megkezdéséhez érettségi és alkalmassági vizsgálat szükséges. Az összefüggő szakmai gyakorlat ideje 160 óra. A tanuló választhat, hogy ezt az iskolában vagy külső gyakorlati helyen tölti. Az elmélet–gyakorlat arány 30%–70%. Csak az első szakmát lehet nappali tagozaton megszerezni, nappali tagozaton a felső korhatár 25 év.

A tanulmányokat komplex szakmai vizsgával zárják. A képzés ingyenes.

- ◆ Könyvkötő és nyomtatványfeldolgozó (esti)
- ◆ Nyomdaipari technikus (Gépmester esti)

Iskolarendszerű, esti tagozatos kétéves képzés. Heti három alkalommal délutánonként 15,30-tól 20,10-ig. A tanulmányok megkezdéséhez alkalmassági vizsgálat szükséges. Az összefüggő szakmai gyakorlat ideje 80 óra, a tanuló választhat, hogy ezt az iskolában vagy külső gyakorlati helyen tölti. Az elmélet–gyakorlat arány 30%–70%. A második szakképesítés megszerzését is támogatja az állam, így a képzés esti tagozaton is ingyenes. Lehetőség van, hogy az összefüggő gyakorlatot és a második év gyakorlatát nagyüzemi körülmények között végezzék. (Reálszisztéma – Dabas, Pauker – Budapest) A tanulmányokat komplex szakmai vizsgával zárják.

A képzéseket akkor tudjuk elindítani, ha szakmánként legalább 12 jelentkező van.

www.totfalusisuli.hu; www.printjovoje.hu